

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžo/53/2012
Identifikačné číslo spisu:	6010200619
Dátum vydania rozhodnutia:	17.12.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:6010200619.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu W., bytom v J., proti žalovaným označeným ako: 1/ Krajský súd v Žiline, so sídlom Orolská 3, Žilina, 2/ predseda Krajského súdu v Žiline, Juraj Krupa a 3/ predseda Krajského súdu v Žiline, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Krajského súdu v Žiline z 29. marca 2010, č. Spr. 661/09, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. júla 2012, č. k. 24S/69/2010-124, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, z 31. júla 2012, č. k. 24S/69/2010-124 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) zastavil konanie vo veci vedenej pred ním pod sp. zn. 24S/69/2010.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že po preskúmaní veci zistil, že žalobca sa svojou žiadosťou z 29. júna 2009 domáhal voči predsedovi Okresného súdu v Čadci priznania náhrady za stratu na plate podľa § 110 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z, o sudcoch a prísediacich v platnom znení. O tejto žiadosti bolo zo strany predsedu Okresného súdu v Čadci rozhodnuté tak, že táto požadovaná náhrada priznaná nebola (rozhodnutie z 03. septembra 2009 č. Spr. 1292/09). Proti tomuto rozhodnutiu žalobca podal 09. septembra 2009 odvolanie, o ktorom rozhodoval nadriadený správny orgán, a to Krajský súd v Žiline, ktorý svojím rozhodnutím vydaným 16. októbra 2009 pod č. Spr. 7490/09-Oú rozhodol tak, že odvolanie žalobcu zamietol a prvostupňové rozhodnutie predsedu Okresného súdu v Čadci potvrdil. Spolu s odvolaním proti uvedenému prvostupňovému rozhodnutiu podal žalobca aj nový návrh na poskytnutie náhrady za stratu na plate po ukončení dočasnej neschopnosti na výkon funkcie pri uznaní invalidity v zmysle cit. zákonného ustanovenia. Jednalo sa v podstate o identický návrh s identickými skutočnosťami a právnym zdôvodnením ako pôvodne podaný dňa 29. júna 2009. Na základe uvedeného prvostupňový správny orgán, teda Okresný súd v Čadci svojím uznesením č. Spr. 1304/09 zo 06. novembra 2009 konanie vo veci z dôvodu prekážky veci rozhodnutej - res iudicata zastavil. Žalovaný, teda odvolací správny orgán uvedené prvostupňové rozhodnutie napadnutým rozhodnutím potvrdil ako vecne správne.

Krajský súd považoval preskúmané rozhodnutie žalovaného za rozhodnutie procesného charakteru,

pretože ním došlo k zastaveniu konania z dôvodu existencie procesnej prekážky.

Uviedol, že prekážku konania spočívajúcu v res iudicata, teda veci už rozhodnutej zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) priamo neupravuje, a preto podľa názoru krajského súdu Krajský súd v Žiline, ktorý konal ako správny orgán a postupoval podľa uvedeného zákona, pochybil, keď svoju nemožnosť vo veci konať a rozhodnúť, odôvodnil priamou prekážkou postupu v konaní pre vec rozhodnutú, teda res iudicata. Takéto oprávnenie by mal iba vtedy, keby konal a postupoval vo veci podľa Občianskeho súdneho poriadku, čo by mu vyplývalo z ustanovenia § 159 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Následne poukázal krajský súd na § 14 ods. 1 správneho poriadku, ktorý upravuje inštitút účastníka konania a dospel k záveru, že navrhovateľ (správne žalobca - pozn.) nespĺňal podmienku byť účastníkom správneho konania, pretože o jeho právach, právom chránených záujmoch už bolo právoplatne rozhodnuté, a teda stratil postavenie nositeľa určitého práva, pretože o tomto práve už bolo právoplatne rozhodnuté.

Preto, ako dôvodil krajský súd, sa odporca nepomýlil, keď rozhodol o zastavení konania, len svoje rozhodnutie nie celkom náležite odôvodnil.

Nedostatok účasti v správnom konaní zo strany navrhovateľa vyhodnotil krajský súd ako prekážku v konaní pred súdom, a preto sa stotožnil s odporcovým právnym názorom, že bolo namieste správne konanie zastaviť, pretože podľa § 30 ods. 1 písm. a/ správneho poriadku správny orgán konanie zastaví, ak zistí, že ten, kto podal návrh na začatie konania, nie je účastníkom konania a nejde o konanie, ktoré môže podať správny orgán, preto potom ide jednoznačne o rozhodnutie procesnej povahy, týkajúce sa vedenia konania a nemohol krajský súd inak, ako konanie v zmysle § 248 písm. a/ a § 244 ods. 3 OSP zastaviť.

Keďže žalobca v konaní úspešný nebol, rozhodol krajský súd o trovách tak, že mu ich s poukazom na § 250k ods. 1 OSP nepriznal.

Proti tomuto uzneseniu podal v lehote ustanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) odvolanie žalobca, žiadajúc jeho zrušenie a vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie.

Uviedol, že krajský súd v podstate týmto svojím rozhodnutím konštatuje, keďže nemá procesnú spôsobilosť byť účastníkom konania, že nemá právomoc vo veci konať, s čím sa on nestotožňuje, a to z dôvodu, že právomoc vo veci konať a preskúmať rozhodnutie Krajského súdu v Žiline je daná zákonom lex specialis zákon číslo 385/2000 Z. z. zákon o sudcoch a prísediach. Z tohto zákona nevyplýva, že by malo dôjsť k odmietnutiu preskúmať rozhodnutie správneho orgánu o náhradu za stratu na plate v prípade vydania rozhodnutia už právoplatne rozhodnutej veci (res iudicatae) správnym súdom (je tu neexistencia takéhoto ustanovenia o nepreskúmaní rozhodnutia zo strany správneho súdnictva). Práve naopak zo zákona číslo 385/2000 Z. z. zákon o sudcoch a prísediach vyplýva, že každé rozhodnutie týkajúce sa náhrady zo straty na plate je preskúmateľné súdom.

Krajský súd v Banskej Bystrici teda mal preskúmať napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Žiline a zistiť, či boli splnené podmienky na zastavenie konania z dôvodu už rozhodnutej veci (res iudicatae).

Žalovaní v 1/ a 3/ rade bez ďalšieho vyjadrenia sa k obsahu odvolania žalobcu Mgr. Milana Švaňu z 25. septembra 2012 proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 24S/69/2010-124 z 31. júla 2012 navrhli uznesenie napadnuté odvolaním potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu nemožno považovať za správne a je namieste ho zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 2 OSP v správnom súdnictve preskúmajú súdy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

Podľa § 244 ods. 3 OSP rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

V zmysle § 248 OSP súdy v správnom súdnictve nepreskúmajú:

- a) rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania,
- b) rozhodnutia, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak samy osebe neznamenia právnú prekážku výkonu povolania, zamestnania alebo podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti,
- c) rozhodnutia o neprízní alebo odňatí odbornej spôsobilosti právnickým osobám alebo fyzickým osobám, ak samy osebe neznamenia právnú prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,
- d) rozhodnutia správnych orgánov, ktorých preskúmanie vylučujú osobitné zákony.

Účastníkmi konania v správnom súdnictve sú žalobca a žalovaný. Žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podat' žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konať malo (§ 250 ods. 1 veta prvá a odsek 2 OSP).

Podľa § 250d ods. 3 OSP súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

V zásade § 250d ods. 3 OSP špecifikuje obligatórny okruh podmienok pre konanie v správnom súdnictve, ktoré je súd v správnom súdnictve skúmať popri všeobecných podmienkach konania ustanovených v prvej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Ako vyplýva z napadnutého uznesenia krajského súdu, k zastaveniu súdneho konania došlo pretože rozhodnutie, ktorého zákonnosť žalobca žiadal preskúmať, je rozhodnutím procesnej povahy (§ 248 písm. a/ OSP a § 244 ods. 3 OSP).

Svoj záver krajský súd oprel o to, že dôvod pre zastavenie správneho konania spočíval v nenaplnení procesných podmienok konania, polemizujúc o správnosti právneho záveru prvostupňového správneho orgánu a žalovaného. Krajský súd dospel k záveru, že prvostupňový správny orgán nemohol konanie zastaviť z dôvodu prekážky rozhodnutej veci, pretože tento inštitút zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) (ďalej len „správny poriadok“) nepozná. Preto mal, podľa názoru krajského súdu, konanie zastaviť z dôvodu, že návrh na začatie správneho konania podala neoprávnená osoba, t. j. osoba nespĺňajúca zákonom ustanovené požiadavky na účastníctvo v správnom konaní (§ 14 ods. 1 správneho poriadku). Následne krajský súd považoval za nesprávne odôvodnené aj preskúmané rozhodnutie žalovaného.

Okrem toho, že tento spôsob odôvodnenia považuje najvyšší súd za mätúci, pretože napriek zastaveniu konania pre nesplnenie podmienok pre prejednanie veci, z odôvodnenia vyplýva, že sa vecou samou

zaoberal, je z neho zrejmé, že pozornosti krajského súdu zrejme unikli § 30 ods. 1 písm. i/ zákona č. 71/1967 Zb. správneho poriadku a § 30 ods. 2 a 3 správneho poriadku.

Rozhodnutie správneho orgánu o zastavení konania je rozhodnutím, ktorým sa dané správne konanie končí, pretože správny orgán zistil dôvod, pre ktorý nemožno podanie (návrh, žiadosť) fyzickej alebo právnickej osoby vecne prejednať. Ide teda o rozhodnutie spôsobilé zasiahnuť do práv a právom chránených záujmov dotknutého subjektu, pretože ak neboli dané podmienky pre tento postup, správny orgán zastavujúcim rozhodnutím odňal fyzickej alebo právnickej osoby možnosť na prejednanie veci pred správnym orgánom, na ktoré by inak mali právny nárok.

Navyše, podľa § 248 písm. a/ OSP súdy nepreskúmajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania. Rozhodnutie o zastavení konania nie je ani rozhodnutím predbežnej povahy a nie je ani procesným rozhodnutím týkajúcim sa vedenia konania. Preto nemožno považovať za správne právne posúdenie preskúmaného rozhodnutia urobené krajským súdom.

Podľa § 250d ods. 1 veta prvá OSP žalovaný je povinný v súdom určenej lehote predložiť súdu svoje spisy spolu so spismi orgánu prvého stupňa.

Neuniklo pozornosti najvyššieho súdu, že spolu s odvolaním žalobcu a súdnym spisom mu nebol predložený administratívny spis v správnej veci, v ktorej bolo preskúmané rozhodnutie vydané, respektíve aj vo veci, v ktorej bolo vydané rozhodnutie, ktoré malo založiť prekážku veci rozhodnutej. V súdnom spise vedenom vo veci sa síce nachádzajú listiny, z ktorých je možné usudzovať o priebehu správneho konania (prílohy žaloby na č. l. 24 - 89). Tieto však v žiadnom prípade nie sú spôsobilé nahradiť plný a žurnalizovaný spis správneho orgánu vo veci, a teda neospravedlňujú skutočnosť, že, ako vyplýva z pokynov súdu vo veci, spis správneho orgánu vôbec nebol vyžiadaný. Nemožno teda zistiť, z čoho krajský súd vyvodil závery o tom, že „sa odporca (správne žalovaný -pozn.) nepomýlil, keď rozhodol o zastavení konania, len svoje rozhodnutie nie celkom náležite odôvodnil“, pretože tieto nemajú oporu v spisovom materiáli.

Súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 221 ods. 1 písm. h/ OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Ako vyplýva zo zistení najvyššieho súdu, krajský súd jednoznačne tým, že nesprávne posúdil rozhodnutie o zastavení správneho konania ako rozhodnutie podľa § 248 písm. a/ OSP a konanie z tohto dôvodu zastavil, odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom. Preto najvyšší súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 250ja ods. 3 veta druhá a 221 ods. 1 písm. f/, h/ a ods. 2 OSP).

V novom konaní si krajský súd vyžiada administratívne spisy vo veci vedenej na správnom orgáne Okresnom súde Čadca pod č. Spr. 7490/09 a pod č. Spr. 1304/09, na základe obsahu ktorých v rozsahu podanej žaloby preskúma zákonnosť rozhodnutia žalovaného z 29. marca 2010, č. Spr. 661/09. Bude tiež potrebné, aby sa vysporiadal s pasívnou legitimáciou označených žalovaných.

Krajský súd tiež rozhodne o trovách konania vedeného pred ním a o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.